

9.

ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАСТРАХОВКИ И ДАНЪЦИ

1. ДЪРЖАВНО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ
2. ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ
3. ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЕНСИЯ ЗА СТАРОСТ
4. ЧАСТНО ИМУЩЕСТВЕНО И ЛИЧНО ОСИГУРЯВАНЕ
5. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ
6. ДАНЪЧНА ДЕКЛАРАЦИЯ

**В тази глава
ще разберете**

кои застраховки са задължителни в Германия за постоянно или временно пребиваване, кои частни видове застраховки се препоръчват за по-дълъг престой в Германия и кой може да ви помогне при декларирането на доходите ви.

В края на главата ще намерите и консултантските центрове и контакти, към които можете да се обърнете в Саксония-Анхалт.

1. ДЪРЖАВНО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ

Системата за социална сигурност в Германия включва покритие срещу основните рискове. Ако подлежите на социално осигуряване в Германия, обикновено сте член на следните схеми за задължително осигуряване:

- **Задължителното здравно осигуряване (1)** покрива разходите за посещение при лекар и за много лекарства и терапии.
- **Задължителната застраховка за дългосрочни грижи (2)** осигурява основно покритие в случай, че сте трайно зависими от грижи поради заболяване.
- **Задължителната застраховка "Злополука" (3)** покрива разходите за медицинско лечение и реинтеграция в професионалния живот след трудова злополука или в случай на професионално заболяване. Тя изплаща обезщетение за заплата по време на неработоспособност и пенсии в случай на трайно увреждане на здравето, включително обезщетения за преживели лица.
- **Законовото пенсионно осигуряване (4)** обхваща обезщетения за рехабилитация и изплащане на пенсии в случай на старост, намалена работоспособност или смърт.
- **Законовата осигуровка за безработица (5)** изплаща доход по време на търсенето на работа при определени условия и подпомага търсенето на работа чрез консултации и услуги за намиране на работа.

1

2

3

4

5

За някои видове работа има изключения от този принцип. Например за някои командировани лица, трансгранични работници и лица, които работят в няколко държави от ЕС.

Работодателят трябва да ви предостави копие от отчетните данни. Ако задълженията за докладване бъдат нарушени, работодателят и вие можете да бъдете санкционирани.

ДОБРЕ Е ДА ЗНАЕТЕ:

Когато се регистрирате за социално осигуряване, получавате национален осигурителен номер, който запазвате за цял живот. Националният осигурителен номер се използва, за да се съберат и съхранят данните, необходими за определяне на пенсията ви. Затова съхранявайте този номер на сигурно място.

Членството в социалното осигуряване струва фиксиран процент от дохода ви. Вие плащате част от разходите, а другата част се поема от работодателя ви. Разходите се удържат директно от заплата ви.

Ако сте нает на работа в Германия, обикновено трябва да сте осигурен в германската социалноосигурителна система. Вашият работодател трябва да ви регистрира за социално осигуряване.

Това означава, че работодателят трябва да предостави на компетентната здравноосигурителна каса следната информация:

- вашето име,
- вашия адрес,
- вашия осигурителен номер,
- вашето гражданство,
- вашата заплата и данни за вашата работа.

Това уведомление гарантира, че работодателят ще плаща социалноосигурителните вноски. За да може работодателят да изпълни задълженията си, трябва да му предоставите всички необходими данни и информация. Поради това сте задължени да сътрудничите.

В някои отрасли работодателят трябва да подаде декларация още преди започване на работа:

- в строителството,
- в ресторант или хотел,
- в спедиторска фирма,
- в транспорта и свързаната с него логистика,
- в почистването на сгради и
- в месопреработвателната промишленост.

Това означава, че и вие трябва да предоставите необходимата информация в рамките на задължението си за сътрудничество още преди да постъпите на работа и винаги да носите със себе си личната си карта в случай на проверка.

2. ЗАДЪЛЖИТЕЛНОТО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Като служител по принцип сте задължително осигурени в рамките на задължителната пенсионноосигурителна схема. Пенсионното осигуряване включва различни обезщетения:

- Пенсията осигурява финансова сигурност в напреднала възраст, когато вече не получавате доходи от работа. За да придобиете право на пенсия, трябва да сте навършили определена възраст и да имате определен брой периоди на пенсиониране.
- Пенсионното осигуряване ви подкрепя и ако в хода на трудовия си живот изпаднете в неработоспособност, т.е. ако вече не можете да работите или можете да работите само частично поради заболяване или увреждане. След това ще получавате рехабилитационни обезщетения за възстановяване на работоспособността си или пенсия поради намалена работоспособност, ако здравословното ви състояние означава, че в обозримо бъдеще няма да можете да работите или ще работите само в ограничена степен.
- Освен това пенсионното осигуряване предлага цялостна защита за преживелите лица на издръжка. Той изплаща пенсии на вдовици, вдовци и сираци на починали осигурени лица.

До годината на раждане 1946 г. възрастта от 65 години е определяща за получаване на стандартна пенсия за старост. За следващите родени кохорти стандартната пенсионна възраст постепенно се увеличава на 67 години. От 2029 г. тази възрастова граница ще се прилага за всички, родени през 1964 г. или по-късно. Все пак задължителното пенсионно осигуряване предвижда и други пенсии за старост, които позволяват по-ранно пенсиониране при специални лични условия, например ако сте с тежки увреждания и/или сте плащали вноски в задължителното пенсионно осигуряване в продължение на много години.

Можете да намерите по-подробна информация на адрес www.deutsche-rentenversicherung-mitteldeutschland.de. Там можете да изтеглите и най-важните формуляри и информация от интернет.

Допълнителна информация може да бъде намерена и на уебсайта на Федералното министерство на труда и социалните въпроси на адрес: www.bmas.bund.de.

Задачите на задължителното пенсионно осигуряване се изпълняват от

федерални и регионални институции.

За Саксония-Анхалт това е
Deutsche Rentenversicherung

и
германското пенсионно осигуряване **Knappschaft-Bahn-See**

и
Германското пенсионно осигуряване в Централна Германия.

Имайте предвид, че законоустановената пенсия е по-ниска от доходите ви по време на работа. За да можете да поддържате стандарта си на живот в напреднала възраст, трябва да допълните задължителното пенсионно осигуряване с професионално и/или частно пенсионно осигуряване.

ОСИГУРИТЕЛЕН ВРЕМЕНА В ДРУГИ СТРАНИ

Ако сте работили в една или повече страни от ЕС, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия или Швейцария, се прилага следното: Всяка страна, в която сте навършили повече от една година осигурителен стаж, изплаща отделна пенсия, веднага щом навършите съответната пенсионна възраст в съответната страна.

Размерът на пенсията зависи от завършените в нея осигурителни периоди. Всички осигурителни периоди, завършени в съответните държави, се вземат предвид, за да се изпълнят изискванията за придобиване на право на пенсия. Ще получите обобщено уведомление (документ P1) за решението на всяка държава. Това уведомление се издава от пенсионната институция, в която сте подали заявлението си за пенсия.

3. ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЕНСИЯ ЗА СТАРОСТ

Подавате заявление за пенсия в страната, в която живеете, освен ако никога не сте работили там. В този случай подавате заявление в страната, в която сте били застраховани за последен път. Ако подадете заявление за пенсия в една държава, то е валидно за всички държави, в които сте имали осигурителни периоди. Ще получавате пенсията си независимо от това къде се намирате в тези страни.

Трябва да подадете писмено или онлайн заявление за пенсия за старост. Изпратете попълненото заявление за отпускане на пенсия директно на вашата пенсионноосигурителна институция. Там можете да регистрирате заявлението си и едновременно с това да получите съвет и помощ по въпросите на пенсиите.

Цялата важна информация относно заявлението ви за пенсия в Саксония-Анхалт можете да намерите на портала за услуги на гражданите и фирмите в Саксония-Анхалт.

Допълнителна информация за пенсиите, предназначени специално за вас като гражданин на ЕС, можете да получите от Германското пенсионно осигуряване. Брошурата "Живот и работа в Европа" на германското пенсионно осигуряване предоставя изчерпателна информация за пенсионното ви осигуряване и осигуряването за старост.

4. ЗАСТРАХОВКА НА ЧАСТНО ИМУЩЕСТВО И ЛИЧНА ЗАСТРАХОВКА

В допълнение към задължителните застраховки има и много частни застраховки. Застрахователното покритие, предоставяно от тези застраховки, трябва да покрива предимно рисковете, които биха могли да застрашат прехраната на човека в случай на иск.

Най-важните частни застраховки в Германия включват

- Застраховка "Гражданска отговорност": счупили сте нещо от друго лице? Това може да бъде много скъпо, а в краен случай дори да застраши прехраната ви. В такива случаи отговорът е застраховката "Гражданска отговорност". Застраховката "Гражданска отговорност" обикновено се счита за най-полезната и важна от доброволните застраховки. По правило членовете на семейството също са застраховани. Застраховка "Гражданска отговорност" може да се сключи за по-малко от 100 евро на година.

- **Застраховка за професионална нетрудоспособност:** Ако вече не сте в състояние да работите в дългосрочен план поради сериозно заболяване и поради това нямате доходи, в най-лошия случай може да бъдете изправени пред финансова разруха. Това е така, защото държавната пенсия е много ограничена и не винаги ви покрива. Поради тази причина всеки работещ трябва да обмисли възможността да сключи застраховка за професионална инвалидност, за да се предпази от загуба на работоспособността си. Заедно с частната застраховка "Гражданска отговорност" това е една от най-важните доброволни застраховки.
- **Застраховка на домашното имущество:** Застраховката на домашното имущество покрива щети, които се повредят в дома, например след пожар, кражба с взлом или повреда от вода. Цената на застраховката на домакинството зависи, наред с други неща, от размера на дома ви. Застраховката на домашно имущество може да бъде особено полезна, ако държите ценни предмети в дома си.
- **Застраховка "Гражданска отговорност" за моторни превозни средства:** Ако имате автомобил или мотоциклет, ви е необходима и застраховка "Гражданска отговорност" за моторни превозни средства. Не можете да регистрирате автомобила си без застраховка "Гражданска отговорност". Ако причините произшествие или нараните някого с автомобила си, застрахователната компания ще плати щетите.

5. ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ

Трябва да плащате данък върху доходите си в Германия, ако

- имате местожителство в Германия или
- обикновено пребивавате в Германия, т.е. за повече от шест месеца (183 дни) в рамките на една календарна година.

Данъчното задължение се отнася за целия ви доход. Това означава доходи от различни видове доходи (напр. заплати, пенсии и доходи от наем). Това означава и доходи, които получавате в Германия и извън нея (световни доходи).

Ако сте служител, доходът ви ще бъде предимно заплата. Данъкът върху доходите се удържа автоматично от заплатата ви (т.нар. данък върху заплатата). Освен това се приспада такса за солидарност и – ако сте член на религиозна общност, която събира църковен данък – църковен данък. Вашият работодател превежда тези суми директно на компетентната данъчна служба. Работодателят също така удържа вноските ви в **задължителните схеми за социално осигуряване** (безработица, здравно осигуряване, дългосрочни грижи, пенсионно осигуряване и осигуряване за злополука). Колко се удържа от заплатата ви всеки месец, можете да разберете от фиша за заплата, който получавате от работодателя си.

Ако сте сключили частна застраховка, например частна здравна застраховка, трябва да плащате вноските за тази застраховка самостоятелно.

6. ДАНЪЧНА ДЕКЛАРАЦИЯ

Данъчната декларация е писмената декларация на данъкоплатеца за неговите доходи. Той служи като основа за определяне на данъка върху доходите, който трябва да бъде начислен. Той се подава в данъчната служба от данъкоплатеца или от негов упълномощен представител (обикновено данъчен консултант или асоциация за подпомагане на данъчното облагане). След края на календарната година можете да подадете данъчна декларация, за да може данъчната служба да провери дали не сте платили твърде голям или твърде малък данък. Често е целесъобразно служителите да подават данъчна декларация. Възможно е да можете да поискате приспадане. **Прочетете повече за това в Често задавани въпроси.**

ВНИМАНИЕ: В някои случаи сте задължени да подадете данъчна декларация, например ако освен заплатата си сте имали и други доходи, ако сте получавали обезщетение за безработица, обезщетение за болест или обезщетение за краткотрайна заетост, ако сте имали няколко трудови правоотношения или ако сте имали определени комбинации от данъчни класове. След това трябва да подадете данъчната си декларация до 31 юли на следващата календарна година. Възможно е да се наложи да платите данъка с просрочие.

Ако не сте задължени да подавате данъчна декларация, имате 4 години, за да го направите доброволно.

Можете да декларирате данъците си онлайн чрез интернет портала на Elster. Необходима е регистрация, за да **използвате Elster**. Можете също така да попълните данъчната декларация като формуляр или да я поръчате да бъде изготвена от данъчна служба.

Ако имате нужда от помощ при попълването на данъчната си декларация, можете да се обърнете към данъчен консултант или адвокат. За целта ще бъдат направени разходи. Можете да получите формуляри за попълване на данъчната си декларация директно от една от 14-те данъчни служби, които са на разположение на гражданите за консултации и съдействие във връзка с данъчните декларации.

Можете да намерите най-близката данъчна служба в Саксония-Анхалт чрез портала Lohnsteuer kompakt.

МЕСТНИ ЗВЕНА ЗА КОНТАКТ И КОНСУЛТАЦИИ

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Deutsche Rentenversicherung

Verbraucherzentrale Sachsen-Anhalt

ИНФОРМАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ И ПОРТАЛИ

Leben und Arbeiten in Europa

Willkommen in Deutschland

Wissen ist Schutz! Was Sie wissen sollten, um in Deutschland erfolgreich zu arbeiten

Soziale Sicherung im Überblick

Ratgeber zur Rente

Zusätzliche Altersvorsorge

Erwerbsminderungsrente